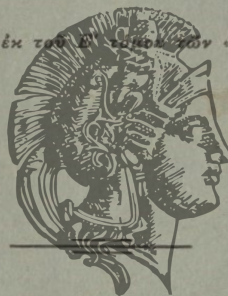

ΕΥΑΓ. ΣΑΒΡΑΜΗ

—≡≡≡ Ο ΚΩΔΙΞ ≡≡≡—
ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ

Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ 2^{ου} ἀριθμοῦ τῶν «Θεολογικῶν»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ

1934

ΚΩΔΙΞ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ

1821—1830

Ἀπὸ τοῦ 1714—1831 ἔτους πέντε ἐν ὧν Λέριοι Ἱεράρχαι ἐτίμησαν τὸν κλεινὸν θρόνον τῆς Ἡρακλείας, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος εἶναι ὁ Ἱγνάτιος Ἡρακλείας, ὅστις ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Ἡρακλείου Μελέτιου τοῦ ἀπὸ Μυριοφύτου, διατελέσαντος τοιούτου ἀπὸ τοῦ 1799—1821, καὶ τοῦ Ἰμβρίου 1821, ὅτε παρητήσατο τὸν θρόνον ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ καὶ ἀδελφοῦ καὶ πρωτοσυγκέλλου αὐτοῦ διακελεύσαντος Ἱγνατίου, ὅστις ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ καὶ τελευταῖος Ἱεράρχης Ἀλφειᾶς τῆς Ἡρακλείας¹⁾.

Ὁ τὸν Μελέτιον κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1821 διαδεξάμενος Ἱγνάτιος ὁ Σταραβέρος τοῦ Πίκλην, ἀνὴρ τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ καθαρίν παντοίαις ἀρετῶν ιδέαις καταγλαῖσας, ἐγεννήθη ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ Λέρῳ περὶ τὰ ἔτη 1765—1768 Ἰωάννης κατὰ κόσμον καλούμενος, ἀπὸ οὗ τὰ κοινὰ ἐδιδάχθη γράμματα ἐν τῇ Σχολῇ²⁾ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπεστάλη εἰς Μυριοφύτον πρὸς τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπον, τὸν θεῖον αὐτοῦ Μελέτιον τὸν εἶτα Ἡρακλείας. Ἐκεῖ διήκουσεν ἅπασαν τὴν ἐγκύκλιον παιδευσιν ὑπὸ τὸν διδάσκαλον Ἰωάννην Λεοντόπουλον τὸν ἐκ Μυριοφύτου, λόγιον ἐκ τῶν τὰ μάλα εὐδόκιμον, περὶ οὗ ἐν ἄλλῃ μελέτῃ μου γίνεται λόγος. Περαιτώσας ὁ Ἱγνάτιος παρ' αὐτῷ τὴν τῶν ἐγκυκλίων σπουδὴν

1) Μ. Γεδεών, Ἑγγραφοὶ Λίθοι καὶ Κεράμια (ἀνατύποις ἐκ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας») ἐν Κωνσταντινουπόλει 1892 σελ. ρνα', ρνγ'.

2) Τοῦ αὐτοῦ, Σχολὴ Λέρου ἐν «Φωνῇ Δωδεκανήσου» Πολιτικῇ καὶ Κοινωνικῇ Ἐπιθεωρήσει εἰκονογραφημένη ἔτος Α' (1922—1923) Ἀθῆναι ἀριθ. 11—12 κε'. Ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ὑπὸ τὸν Διδάσκαλον Δαμασκηνὸν ἐμαθήμευσαν Μεθόδιος ὁ Μετρώων καὶ εἶτα Ἡρακλείας καὶ Γεράσιμος ὁ Μετρώων ὁ τῷ 1783 ἐκλεγείς Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὡς καὶ ὁ Ἰμβρου Ἱγνάτιος ἀποθανὼν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1793 καὶ ἄλλοι. Πρβλ. Ματθαίου Παράνικα, Σχεδιάσμα... Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1767 ἐνθα οὐδὲν περὶ τῆς Σχολῆς ταύτης ἀναφέρεται.

χειροτονήθη ιεροδιάκονος και εἶτα Ἀρχιμανδρίτης, διορισθεὶς και Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας. Παραιτησαμένου δὲ τοῦ θείου αὐτοῦ Μελετίου χειροτονήθη κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἢ Νοέμβριον τοῦ 1821 ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Εὐγενίου τοῦ ἀπὸ Πισιδείας Μητροπολίτης Ἡρακλείας, οὐδενὸς τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ συγγενικῶν προκατόχων ἐλαττούμενος τὴν εὐσεβείαν, τὴν φιλοκαλίαν και τὸν πρὸς τὰ γράμματα ζῆλον, προστατεύων τοὺς χριστιανούς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ τὰ δίκαια αὐτῶν ὑποστηρίζων παντοιοτρόπως. Πλείσταις οἰκοδομαῖς ἐξωραίσας τοὺς μητροπολιτικούς οἴκους τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ἔτι δὲ και τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν Ραιδεστοῦ εὐρὼν ἐν παραλυσίᾳ και τὰ ὑπὸ τοῦ αἰμνήστου θείου αὐτοῦ δωρηθέντα χρήματα παρημελημένα, διώρθωσε τὰ πάντα και διδάσκαλον τῶν Ἑλληνικῶν ἐν αὐτῇ κατέστησε τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον τὸν ρηθέντα Ἰωάννην Λεοντόπουλον, ἐννέα ἔτη διοικήσας τὴν Ἡρακλείαν, ἀπεβίωσε κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1830, κλείσας τὴν ἐνδοξὸν σειρὰν τῶν περικλεῶν αὐτοῦ προκατόχων τῶν ἐπ' εὐσεβείᾳ, φιλοκαλίᾳ, φιλομουσίᾳ και αὐταπαρνήσει διακριθέντων ¹⁾).

Τούτον διεδέχθη ὁ Τυρολόης Διονύσιος ὁ ἐκ Σμύρνης ὁ Βαριάμωγλος. ²⁾).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1) Μανουὴλ Γεδεών, περὶ τῶν ἐν Ἡρακλείᾳ ἀρχιερατευσάντων Λερίων (ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Συλλόγῳ «Πιερίᾳ») ἐν τῇ ἡφμερίδι «Τύπῳ» τῶν Ἀδελφῶν Πληθωνιδῶν ἔτος β' (1871) Νοεμβρίου 11 Κων)πολις ἀριθ. φύλ. 249. Τὰ τεμάχια αὐτὰ τῆς ἡφμερίδος μοὶ παρεχώρησε πρὸς μελέτην ὁ σεβαστὸς Ἀρχὼν και Ἀκαδημαϊκὸς κ. Μ. Γεδεών, ὃ και δημοσίᾳ εὐχαριστῶ θερμότατα. Τοῦ αὐτοῦ, «Ἐγγραφοὶ Λίθοι και Κεράμια ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. ρνγ' ἐνθα και ἡ φωτογραφία αὐτοῦ ληφθεῖσα ἐκ Χαλκογραφίας τοῦ 1828. Τοῦ αὐτοῦ, Ἀποσημειώματα χρονογράφου μέρ. Α' σελ. 112 ἐν Ἀθήναις 1932. Ἐνταῦθα ὑπάρχει και ἡ φωτογραφία του. Πρὸβλ. Τοῦ αὐτοῦ, Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τόμ. Α' τεύχ. Β' Κων)πολις 1911, σελ. 274—279 Ἱγνατίου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Ἐπιστολαί. Ἐνταῦθα ἀναφέρει ὁ κ. Μ. Γεδεών, ὅτι περὶ τοῦ Ἡρακλείας Ἱγνατίου γίνεται λόγος ἐν ἑτέρῳ τεύχει τοῦ μετὰ χεῖρας συγγράμματος. Τοῦ Ἀρχεῖου τούτου ἐξέδωκεν ἐν ὅλῳ τέσσαρα τεύχη, ἐν οἷς οὐδεὶς ὅμως λόγος, πλην τοῦ ἀνωτέρω, γίνεται περὶ τούτου. Καὶ κατ' ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ μάλιστα οὐδὲν ἔγραψεν ἕτερον, πλην τῶν ρηθέντων, περὶ τοῦ Ἡρακλείας Ἱγνατίου. Τὸ Ἀρχεῖον δὲν ὑπάρχει ἐν ταῖς παρ' ἡμῖν Δημοσίαις Βιβλιοθήκαις, τούτο δὲ μοὶ παρεχώρησεν ὁ κ. Γεδεών φιλοφρόνως πρὸς μελέτην.

²⁾ Μ. Γεδεών, Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τομ. Α. τεύχ. β' (1911) Κων)πολις σελ. 282—285 Κληρικαὶ ζῶντες μεσοῦσης τῆς 19^{ης} αἰωνοταετηρίδος προβλ. Εὐστρατίου Δράκου, Ἀρχιερεῖς τριῶν ἑραρχικῶν ἐπαρχιῶν ἐν Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ τομ. Ι. (1890) Κων)πολις σελ. 220—221. Ὁ Διονύσιος ἦν Τυρολόης ἀπὸ τοῦ 1821—1831, ὅτε ἐγένετο Ἡρακλείας, και διεδέχθη αὐτὸν ὁ Γρηγόριος ὁ Ἀνδρείος ὁ εἶτα Καλλιπόλεως.

Συνήθως οἱ Μητροπολῖται Ἡρακλείας διέμενον ἐν Κωνσταντινὶ πόλει, διότι ἀνελάμβανον ὑψηλὰ καθήκοντα τῶν Πατρισρχείων, διὸ και ἀπέστελλον τοὺς ἐπισκόπους Μυριοφύτου εἰς Ραιδεστόν, ὅπως ἐπισκεφθῶσι πνευματικῶς τοὺς ὁρθοδόξους. Καὶ ὁ Ἱγνάτιος λοιπὸν ὀλίγον μετὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ διέμενε πάντοτε ἐν Κωνσταντινουπόλει, διότι ἦτο Ἐφορος.

Διὸ και οὗτος ἀπέστειλεν ἐκάστοτε τὸν Μυριοφύτου Σεραφεῖμ, ὅπως ἐπισκεφθῇ πνευματικῶς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ὅς δηλοῦται ἐκ τινος ἐπιστολῆς τοῦ Ἱγνατίου πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ κατωτέρω κώδικος, περὶ τὸ 1827 περιήρχετο τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ὁ Μυριοφύτου Σεραφεῖμ, ὃν και ἀπέστειλε τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1827 εἰς ΑἼνον, ὅπως ἐγκαταστήσῃ τὸν Ματθαῖον ἡγούμενον τῆς Μονῆς Σκαλοτῆς ¹⁾. Ὡς ὁ θεὸς αὐτοῦ Μελέτιος οὕτω και ὁ Ἱγνάτιος ἦτο μέλος τῆς Ἐφορείας τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν Κων)πόλει, διαδεχθεὶς ἐν αὐτῇ τὸν θεῖον αὐτοῦ, ὡς γράφει ἐν ἐπιστολῇ (φ. 5β-6α) αὐτοῦ τῆς 30 Μαΐου 1825 πρὸς τὸν Σβορνίκιου Γαβριήλ, ἐν ἣ πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις ἀναφέρει: «εἶδομεν ὅμως οὐκ ὀλίγα παράπονα εἰς τὸ γράμμα τῆς, ὅτι δηλ. μᾶς ἔπειλε τόσα γρόσια και ἀκόμη δὲν ἡμπορεῖ νὰ γλυτώσῃ και ὅτι νὰ τῇ σαφηνίσωμεν τοὺς λογαριασμούς τῆς, διὰ νὰ πάρῃ τὰ μέτρα τῆς, και ὅτι «σασὰ πάλιδ», ὡς γράφει διὰ τὴν προγενομένην ἀπαίτησιν τῶν τεσσάρων χιλιάδων γροσίων ὅσα τῇ ἐγράφωμεν νὰ στήλῃ, και ἄλλα παρόμοια, και τὰ ὅσα συνάρακτον τὴν ἐπὶ τῇ προαναφερμένῃ ὑπόνοιᾳ τῆς περὶ ἡμῶν οὐκ ὀλίγον ἐδυσχεράναμεν ἡμεῖς ἀφ' ἧς ὥρας ἀρχιερατευσάμεν ἀναδεξάμεθα τὴν ἐφορίαν τῆς καθὼς και τὰς λοιπὰς τοῦ αἰδίδμου θείου μας,...».

Ὁ Ἡρακλείας Ἱγνάτιος ὢν Ἐφορος, εἶχεν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἐφορευομένων αὐτοῦ Μητροπολιτῶν και Ἐπισκόπων, ἔτι δὲ μετὰ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως και Ἀλεξανδρείας, μεθ' ἡγουμένων, μετὰ λαϊκῶν, διδασκάλων, προκρίτων και ἄλλων, εἰς αὐτὰς δὲ ἀναφέρω και μίαν τοῦ 1826, ἣν ἀπέστειλεν οὗτος πρὸς τὴν Ἡγεμόνα τῆς Σερβίας Μίλον (ἢ Μιλόσην ἢ Μιλόσχην) Ὁβρένοβιτς, ἐξ ἧς φαίνεται, ὅτι διειτῇ και μετ' αὐτοῦ ἀλληλογραφίαν ²⁾. Ἡ ἀλληλογραφία αὕτη ὑπάρχει ἐν τῷ σωζομένῳ Κώδικι αὐτοῦ, δωρηθέντι πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρχοντος τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Μ. Γεδεών εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἐνθα και ἀπόκειται σήμερον ὑπ' ἀριθ. 145. Ἀρχίζει δὲ αὕτη ἀπὸ τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 1824 μετὰ τῆς 16 Φεβρουαρίου 1829, διότι εἶτα μετέβη εἰς τὴν ἐπαρχίαν του κατ' ἀπόφασιν τὴν ὑψηλῆς πύλης, ὡς δηλὸν καθίσταται ἐκ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐφορευομένους του, και διεδέξατο

Μ.1) Γεδεών, Ἀρχεῖον.. ἐνθ. ἀνωτέρω (σελ.)118.

2) Τὴν ἐπιστολὴν αὕτην δημοσιεύω προσεχῶς.

αὐτὸν ἐν τῇ Ἐφορείᾳ ὁ αὐτάδελφός του Κωνσταντῖνος Σταραβέρος,¹⁾ ὡς δηλοῦνται καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω.

φ. 94α "Απασι τοῖς ἐφορευομένοις μας.

"Οτι ἐπειδὴ καὶ ἀπεφάνθη ἵνα ἅπαντες εἰ ἐν Βασιλεοῦσῃ διατρίβοντες ἀρχιερεῖς ἀπέλθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των σὺν αὐτοῖς δὲ ἀπερχόμεθα καὶ ἡμεῖς, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ὁποῦ διορίζομεν εἰς τὰς ὑποθέσεις μας τὸν αὐτάδελφόν μας Κωνσταντῖνον, εἰς ὃν καὶ νὰ διηυθύνησθε καὶ νὰ γράφητε τοῦ λοιποῦ περὶ πάσης καὶ παντοίας ὑποθέσεώς σας²⁾ ἥτις καὶ θέλει λαμβάνη ἐνθὺς τὸ προσήκον πέρας κ.τ.λ.

Τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου.

Ἐπίσης περὶ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ Κωνσταντίνου γίνεται μνεία καὶ ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Μυριοφύτου Σεραφεῖμ (φ. 44β) τῆς 19 Δεκεμβρίου 1827 ἐν ἣ γράφει, ὅτι «λόγῳ ἀσθενείας δὲν ἀπῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ὁ Παναγιώτατος μετεκαλέσατο τὸν αὐτάδελφον Κωνσταντῖνον...». Πρὸς αὐτὸν γράφει ἐξ Ἡρακλείας τρεῖς ἐπιστολὰς τῆς 14ης καὶ 16ης Φεβρουαρίου τοῦ 1829.

Ἀτυχῶς ὅμως ὁ μακαρίτης Σπυρίδων Λάμπρος³⁾ ὁ καταγραφεύσας τοὺς Κώδικας τῆς εἰρημένης Ἀκαδημαϊκῆς ἐπιτροπῆς αἰτῶν διὸ καὶ περιγράψω αὐτὸν ἀπὸ παλαιογραφικῆς ἀπόψεως λεπτομερῶς.

1) Κατ' ἀνακοίνωσιν τοῦ Ἀρχοντος Μ. Γεδεών.

2) Σ π υ ρ. Λ ά μ π ρ ο υ, ἐν Νέφῳ Ἑλληνομνήμονι τόμ. Ε' σελ. 324—325. «Κώδ. 145. χαρτ. 0413X0, 254. Αἰῶνος (φ. 96). Ἰ γ ν α τ ῖ ο υ Ἡ ρ α κ λ ε ῖ α ς Ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀνθιμον πρὸς Μητροπολίτας, Ἐπισκόπους, Ἡγουμένους καὶ ἄλλους ἀπὸ 28 Σεπτεμβρίου 1824 μέχρι 15 Φεβρουαρίου 1832. Τινὲς μὲν ὁλόγραφοι, τινὲς δὲ ἐν περιλήψει. εἶναι δὲ «Κόπια» (φ. 2α) αὐτοῦ τοῦ γράψαντος.

«Στάχσις Βυρσίνη ἀπλῆ.» Ταῦτα μόνον σημειοὶ ὁ μακαρίτης Σπ. Λάμπρος, ἐν τοῖς ἐκ τῆς κατωτέρω παλαιογραφικῆς λεπτομεροῦς ἐκθέσεως καταφαίνεται, ὅτι καὶ πρὸς ἄλλους Πατριάρχας ἐπιστέλλει ὁ Ἰγνατίος, ὡς τὸν Χρῦσανθον τὸν εὐρισκόμενον ἐν Καισαρείᾳ ἐξορίστον, τὸν Ἀγαθάγγελον, τὸν Ἀλεξανδρείας Ἱερόθεον Α' κλπ. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ ἀλληλογραφία ἐξικνεῖται μέχρι τῆς 15 Φεβρουαρίου 1832, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς 16 Φεβρουαρίου 1829, ὡς δῆλον τοῦτο καθίσταται ἐκ τῶν κατωτέρω. Τέλος δὲν σημειοῖ, ὅτι ὁ Κώδιξ οὗτος ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ Ἀρχοντος Μ. Γεδεών, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη. Σημειωτέον ἔτι, ὅτι τὸν Κώδικα τοῦτον μοὶ ὑπέδειξεν πρὸς μελέτην ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Μ. Γεδεών, ὃ ἐκφράζω καὶ δημοσίᾳ πάλιν τὰς θερμότητας μου εὐχαριστίας.

Ὁ Κώδιξ οὗτος περιέχει ἀπᾶσας τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας, καὶ εἶναι ἀντίγραφα αὐτοῦ, ὡς δηλοῦνται ἐκ τοῦ (φ. 2α), ἐνθα εὐρίσκομεν τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ὅλου Κώδικος «Κό π ι α», πλὴν ἐλαχίστων, ὧν ἡ ἀντιγραφὴ ἐγένετο ὑπ' ἄλλου λόγῳ ἀσθενείας αὐτοῦ, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῆς παλαιογραφικῆς ἐξετάσεως τοῦ Κώδικος, ἐνθα σημειῶ τὰς δι' ἄλλης χειρὸς ἀντιγεγραμμένας ἐπιστολὰς, αἵτινες ἔχουσι καὶ πολλὰς ἀνορθογραφίας λόγῳ τῆς ἀπαιδευσίας τοῦ ἀντιγραφέως.

Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν δέκα καὶ τέσσαρες ἀπευθύνονται πρὸς τὸν **πρῶν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Χρῦσανθον τὸν ἀπὸ Σερρών** (9 Σεπτεμβρίου 1824—25 Σεπτεμβρίου 1826)¹⁾, ἐξ ὧν αἱ πλείους μὲν εἶναι αὐτοτελεῖς, τινὲς δὲ περιληπτικαί, καὶ δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν νὰ ἀρυσθῶμεν πλείστας εἰδήσεις ἀναφερομένας εἰς αὐτόν, ὄντα ἐν Καισαρείᾳ ἐξορίστον, καὶ διαφωτιζούσας τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ καθόλου ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Ἐξ αὐτῶν τρεῖς εἶναι τοῦ 1826, ἑπτὰ τοῦ 1827 καὶ τέσσαρες τοῦ 1828, ἐκ τῶν ὁποίων μίαν ἐξέδωκεν ὁ Γεδεών²⁾ (φ. 9β—10α) τῆς κατ' Νοεμβρίου 1926. Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται εἶναι ἀξίαι μελέτης περισσοτέρας, καθότι παρέχουσι πλείστας εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐξορίστον Πατριάρχου Χρῦσανθου, ἀναφέρουσιν ἅμα τὰς προσπάθειάς τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας πρὸς ἀνάκλησιν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐξορίας. Ἐπίσης ἀξίαι σπουδῆς εἶναι καὶ αἱ τρεῖς ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Καίσαρα Χρῦσανθον, περὶ ὧν κατωτέρω ἔσται λόγος. Αἱ τρεῖς γὰρ ἀναφέρουσιν ὁμογενεῖς εἰδήσεις περὶ τούτου. Ἐξ ὧν πάλιν μίαν ἐξέδωκεν ὁ Γεδεών (φ. 9β) τῆς αὐτῆς χρονολογίας πρὸς τὴν ἀνωτέρω. Ἴσως περὶ αὐτῶν νὰ ἀσχοληθῶ ἄλλοτε. Οὐχ' ἦντον σχετικὰς πληροφορίας περὶ αὐτοῦ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἐπιστολὰς τὰς ἀπευθυνομένας πρὸς τὴν Κοκκῶναν Εὐφημίζαν³⁾ ἐξ ὧν μέρος ἐκ τῆς (φ. 12β) τῆς 6 Δεκεμβρίου 1826 ἐξέδωκεν ὁ καθηγητὴς κ. Δυοβουνιώτης⁴⁾, ὡς καὶ ἐκ τῆς (φ. 28β) 12 Ὀκτωβρίου 1827 πρὸς τὸν Φιλιππουπόλεως Νικηφόρον ἀπευθυνομένης.

Ἐπίσης πρὸς τὸν πρῶν **Πατριάρχην Ἀνθιμον Γ' τὸν ἀπὸ Σμύρ-**

1) Μ. Γεδεών, Πατριαρχικοὶ Πίνakes σελ. 687.

Τοῦ αὐτοῦ, Πατριαρχικῆς Ἱστορίας Μνημεῖα Α' Γρηγορίου Ε' 9 Διάδοχοι (χειρόγραφον ἐκδιδόμενον) ἐπιμελεῖα Μανουῆλ Ἰω. Γεδεών. Ἀθήνησι 1922 σελ. 11—15.

2) Μανουῆλ Γεδεών, Ἰγνατίου Μητροπολίτου Ἡρακλείας ἐπιστολαὶ ἐν Ἀρχεῖφ Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας ἐνθ' ἀνωτέρω τόμ. Α' τεύχ. Β' σελ. 274—279.

3) Τοῦ αὐτοῦ, Πατριαρχικῆς Ἱστορίας Μνημεῖα ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 12—13.

4) Κ. Ι. Δυοβουνιώτου. ἐν «Θεολογία» τόμ. Β' (1924) ἐν Ἀθήναις σελ. 194 ἐνθα κρίνει τὸ ἀνωτέρω ἔργον τοῦ Μ. Γεδεών, Μνημεῖα κλπ.

νης ¹⁾ (28 'Ιουλίου 1822—9 'Ιουλίου 1824) ὅτι ὡς ἐπιστολὰς γράφει, ἐξ ὧν μία εἶναι τοῦ 1826, δύο τοῦ 1827, τέσσαρες τοῦ 1828, καὶ μία τοῦ 1829, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐν Καισαρείᾳ καὶ Σμύρῃ ἐξορίαν αὐτοῦ, καὶ εἶναι καὶ αὗται ἄξια ἰδιαιτέρας προσοχῆς, διότι παρέχουσιν εἰς ἡμᾶς ποικίλους πληροφορίας.

Ἐπίσης τῷ 1829 γράφει μίαν ἐπιστολὴν ἐξ Ἡρακλείας πρὸς τὸν Οἰμενικὸν Πατριάρχην Ἀγαθάγγελον τὸν ἀπὸ Χαλκηδόνος, ²⁾ ἣτις εἶναι ἀνεπίγραφος, ἐκ τοῦ περιεχομένου ὅμως καταφαίνεται, ὅτι αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀγαθάγγελον ἐν ἣ γίνεται λόγος περὶ τινος Χριστοδούλου Κύρου Καλλινοπολίτου. Τέλος γράφει καὶ μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ἱερόθεον τὸν Α' τὸν ἀπὸ Νικαίας τῷ 1827 τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν. ³⁾

Ἐκ τῆς παλαιογραφικῆς περιγραφῆς τοῦ Κώδικος δὴλον καθίσταται, ὅτι ὁ Ἡρακλείας Ἰγνατίος διετήρει ἀλληλογραφίαν μετὰ ἑβδομήκοντα καὶ ἐνὸς Ἀρχιερέων, ἣτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀναφέρεται εἰς τὰ αὐλικά αὐτῶν χρῆμα ὀφειλόμενα τῷ Οἰκουμένικῳ Πατριαρχείῳ. Ἐκ τούτων ὁ Καισαρείας Χρῡσανθος, ὁ Ἐφέσου Μακάριος, ὁ Νικαίας Ἰωσήφ καὶ ὁ Κυζίκου Ματθαῖος, περὶ ὧν κατωτέρω γίνεται λόγος, δὲν ἦσαν βεβαίως ἐφορευόμενοι, ἀλλ' ἐφοροὶ καὶ οὗτοι τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, αἱ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἀπευθυνόμεναι ἐπιστολαὶ δὲν ἀναφέρονται αὐλικά χρῆμα, ἀλλὰ διαφέρονται ἐξ ἐφορευτικῆς. Ἐπίσης ἐφορευόμενοι τοῦ Ἡρακλείας δὲν ἦσαν ὁ Σιτσίας, ὁ Πέτρας, ὁ Λιτίτζης, ὁ Κίτρονς, ὁ Πλαταμῶνος, ὁ Θηβῶν Παΐσιος, ὁ Εὐρίπου Ἰάκωβος, ὡς καὶ ὁ Φαναρίου καὶ Φερσάλων (Φαναριοφερσάλων) Διονύσιος διότι ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταῖς ἀπευθυνομέναις πρὸς αὐτοὺς γίνεται λόγος περὶ ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἢ περὶ ἀφίξεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν των, ὡς π. χ. περὶ τῶν δύο τελευταίων, ὡς ἀναφέρω κατωτέρω.

Δὲν εἶναι ὅμως γνωστὸν ποίους καὶ πόσους Ἀρχιερεῖς εἶχεν ἕκαστος τῶν Ἐφόρων Ἀρχιερέων. Ὁ Χρονογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μ. Γεδεὼν μοι ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἕκαστος τῶν Ἐφόρων εἶχεν εἰς τὴν Ἐφορείαν αὐτοῦ περὶ τοὺς δεκαπέντε μόνον Ἀρχιε-

1) Μ. Γ ε δ ε ὡ ν, Πατριαρχ. Πίνακες σελ. 686. Τοῦ αὐτοῦ, Μνημεῖα Πατριαρχικῆς Ἱστορίας ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 7—11 ἐνθα καὶ τὸ πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ.

2) Μ. Γ ε δ ε ὡ ν, Πατριαρχικοί Πίνακες σελ. 688. Τοῦ αὐτοῦ, Μνημεῖα ἐνθ' ἀνωτέρω σελ. 15—20.

3) Εὐαγ. Ἰω. Σαβράμη. Συμπληρωματικά τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἱεροθέου τοῦ Α' ἐν «Ἐκκλησιαστικῷ Φάρῳ» τομ. Α.Β. (1933) Ἀλεξάνδρεια σελ.

ρεῖς, πλὴν τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας, ὅστις εἶχε τοὺς περισσότερους ἐφορευομένους Ἀρχιερεῖς, εἶναι μάλιστα γνωστὸν, ὅτι ὁ Ἐφέσου Μακάριος εἶχεν εἰς τὴν ἐφορείαν αὐτοῦ δεκαπέντε Ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς καὶ τὸν Αἰνὸν Γρηγόριον, ¹⁾ ἐν ᾧ ὁ Ἡρακλείας Ἰγνατίος εἶχεν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἐφορευομένους Ἀρχιερεῖς. Ἐπίσης ὁ Χαλκηδόνος Ζαχαρίας εἶχεν εἰς τὴν ἐφορείαν αὐτοῦ τὸν Κορυτσοῦς Μελέτιον τὸν εἰτα Βοδενῶν, ὡς τοῦτο πληροφοροῦμεθα ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Ἰγνατίου Ἡρακλείας πρὸς τὸν Ἰωαννίνων Βενέδικτον, ὁμοίως καὶ ὁ Σοφίας Ἰωακείμ, ὡς φαίνεται ἐκ τινος ἐπιστολῆς (φ. 79α—79β) τοῦ 1828, ἣτο κατ' ἀρχὰς ἐφορευόμενος ἄλλου Ἀρχιερέως.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Αἰνὸν Γρηγόριος καὶ ὁ Βοδενῶν Μελέτιος ὡς καὶ ὁ Σοφίας Ἰωακείμ μετὰ τὸ 1826 ὑπήχθησαν εἰς τὴν Ἐφορείαν τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου, διότι αἱ πρὸς αὐτοὺς σταλεῖσαι ἐπιστολαί, ὡς κατωτέρω γίνεται λόγος, ἀναφέρουσι χρῆμα αὐτῶν φαίνεται λοιπόν, ὅτι οἱ ἐφορευόμενοι Ἀρχιερεῖς τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου κατὰ τὸ 1827 καὶ 1828 ἦσαν ἡδὲ ἤθησαν, προστεθέντων εἰς τὴν ἐφορείαν αὐτοῦ καὶ ἐτέρων Ἀρχιερέων, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἐφορευόμενοι ἄλλων Ἐφόρων Ἀρχιερέων, καὶ τοῦτο δὲ ἐπὶ πλέον καταδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὰ ἔτη αὐτὰ ἐπυκνώθη ἀπαπληκτικῶς ἡ ἀλληλογραφία τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς παλαιογραφικῆς περιγραφῆς τοῦ Κώδικος.

Ὅτι σὺν ὁ Ἡρακλείας Ἰγνατίος εἶχε κατ' ἀρχὰς ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα ἐφορευομένους Ἀρχιερεῖς καταδείκνυται καὶ ἐκ τινος ἀντιγράφου Καταστίχου τῶν λογαριασμῶν τοῦ θείου αὐτοῦ Μελετίου Ἡρακλείας ²⁾, ὡς ἐφόρου, καὶ ἀποκεκμένου σήμερον παρὰ τῷ Μανουὴλ Γεδεῶν. Ἐν αὐτῷ οἱ ἐφορευόμενοι Ἀρχιερεῖς εἶναι ἐπίσης ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μελετίου Ἡρακλείας ὑπήχθησαν εἰς τὴν Ἐφορείαν τοῦ ἀνεπιού αὐτοῦ Ἰγνατίου, ὡς βεβαιοῦται τοῦτο ἐκ παραβολῆς τῶν ἐφορευομένων τῶν ἐν τῷ Κώδικι Ἀρχιερέων τοῦ Ἰγνατίου πρὸς τοὺς ἐν τῷ Καταστίχῳ τοῦ Μελετίου σημειουμένους. Ὁ Ἡρακλείας Μελέτιος εἶχεν εἰς τὴν Ἐφορείαν αὐτοῦ καὶ τινες Ἀρχιερεῖς τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὸν Π. Πατρῶν Γερμανόν, τὸν Κερνίκης Προκόπιον, τὸν Ρέοντος καὶ Πραστοῦ Διονύσιον, τὸν Κορώνης, τὸν Σάμου Κύριλλον, τὸν Τζίας καὶ Θερμίων Νικόδημον, τὸν Αἰγίνης καὶ Ὑδρας Γεράσιμον, τὸν Τήνου καὶ ἄλλους, οἵτινες ὅμως μετὰ τὸ 1821 δὲν ἐφορεύοντο λόγῳ τῶν περιστάσεων.

Ἐν τῇ μακροτάτῃ ταύτῃ ἀλληλογραφίᾳ τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου μετὰ τῶν ἐφορευομένων Ἀρχιερέων γίνεται πρωτίστως λόγος περὶ τῶν χρῶν

1) Β. Α. Μυστακίδου, Πατριαρχικὴ ἀλληλογραφία ἐν «Θεμακοῖς» τομ. Α' (1928) Ἀθῆναι σελ. 351 κ. ἐ.

2) Τὸ Κατάστιχον τοῦτο μοι παρεχώρησε πρὸς μελέτην ὁ Ἀρχὼν Μ. Γεδεῶν.

τῶν αὐλικῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ Κων/πόλεως. Ἐκ τῆς μελέτης αὐτῆς μαθηθάνομεν περὶ τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Δυστυχῶς περὶ τῆς Ἱστορίας τῶν οικονομικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ τοῦ ΙΕ' αἰῶνος καὶ ἐφεξῆς δὲν γνωρίζομεν σχεδὸν τίποτε, διότι οἱ κώδικες τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου ἀπωλέσθησαν. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πολλὰς εἰδήσεις παρέχει ὁ ἀκαταπόνητος καὶ σοφώτατος Μ. Γεδεών¹⁾, ἐκδούς κώδικα τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Πατριαρχίας Παΐσιου Β' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, ἐξ οὗ μαθηθάνομεν τὴν οικονομικὴν δυσπραγίαν τοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα. Ἐπίσης μαθηθάνομεν, ὅτι κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τοῦ 1740—1744 τριμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐξ Ἀρχιερέων διέκει τὰ οικονομικὰ τοῦ Πατριαρχείου, εἰτα ὁμοῦς ὁ ἀριθμὸς ἡυξήθη μέχρι πέντε ἕως τὸ 1750, ἀπὸ δὲ τοῦ 1755 ἡ ἐπιτροπὴ συνέκειτο ἐκ δώδεκα λαϊκῶν καὶ ἐκ τριῶν ἕως πέντε Ἀρχιερέων ἐκλεγομένων κατ' ἔτος.

Καὶ ἐν τῷ Κώδικι τοῦ Ἡρακλείας Ἰγνατίου γίνεται μνεία λαϊκῶν ὡς μελῶν τοῦ Κοινοῦ, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἡ Ἐπιτροπὴ ἢ μᾶλλον ἡ Ἐφορεία τοῦ Κοινοῦ ἢ διοικοῦσα τὰ οικονομικὰ τοῦ Πατριαρχείου ἦτο μικτὴ. Ἐξ ἐγγράφων τοῦ Πατριάρχου Χρυσάνθου τοῦ ἀπὸ Σεργῶν, περιελαμβάνοντος τὰς ἀπολαύσεις τοῦ Πατριαρχείου, καὶ συνταχθέντος τῇ 8ῃ Ἀπριλίου 1825, πληροφοροῦμεθα, ὅτι τὰ χρεὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦσαν ἀνυπόφορα, διὸ καὶ ἡ οικονομικὴ κατάστασις τοῦ Πατριαρχείου ἦτο ἀθλία. Κατὰ τὴν ἐποχὴν δὲ αὐτὴν αἱ ἐπαρχίαι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἦσαν διηρημέναι εἰς τρεῖς τάξεις, ἐξ ὧν ἡ μὲν Α' περιελάμβανε τὰς σωζόμενας καὶ ἀνεπηρεάστους ἐπαρχίας, ἡ δὲ Β' περιελάμβανε τὰς φθορὰν πεπονθυίας καὶ δυστυχησάσας ἐπαρχίας διὰ τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις, καὶ ἡ Γ' τὰς καταπεπατημένας Ἐπαρχίας. Ἀντίγραφον τούτου εὐρέθην ἐν τοῖς καταλοίποις χειρογράφοις τοῦ Πατριάρχου Ἀγαθαγγέλου τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος τοῦ Ἀνδριανουπόλιτου,²⁾ διότι οὗτος ἀνέλαβε τὴν εἰσπραξίν τῶν ὑπὸ τῶν ἀποτελεσα-

1) Μ. Γεδεών. Ὁ ὁρχαιότερος Κώδιξ τοῦ Ἐθνικοῦ Ταμείου ἐν «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τόμ. Γ' (1890) Κων/πολις σελ. 146 κ.ε. 148 κ.ε. 154—157 κ.ε. Π. βλ. Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ οικονομικὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἐν τῇ «Οἰκονομικῇ Ἐπιθεωρήσει» ἐκδομένην ὑπὸ Ἀριστείδου Οἰκονόμου τόμ. ΣΤ' (1877—1878) ἐν Ἀθήναις σελ. 549—563.

2) Γ. Ι. Λαμπουσιᾶδου, Αἱ Ἀθῆναι ὡς καταπεπατημένη Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπαρχία ἐν Δ. Γ. Κ. ἀμ. πο. ὑ. ρ. ο. γ. λ. ο. υ., Μνημεῖα Ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν τόμ. Γ' σελ. 132—136.

σῶν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος Ἐπαρχιῶν ὀφειλομένων, ἅτινα ἀνείρχοντο εἰς γρόσια 1,007,500.

Τὸ ἐγγράφον τοῦτο ἀναδημοσιεύω ἐνταῦθα, διότι εἶναι λίαν σχετικὸν πρὸς τὴν παροῦσαν μελέτην, εἶναι δὲ ἐπαρχίαι χωρισμέναι εἰς τρεῖς τάξεις, ὡς ἐλέχθη καὶ σημειοῦται ἐν αὐτῷ καὶ τὸ ποσὸν τῶν γροσίων τῶν ὀφειλομένων παρ' ἐκάστης Ἐπαρχίας.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ 1925 Ἀπριλίου 8ῃ

Καταγραφὴ ἀκριβῆς τῶν αὐλικῶν χρεῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ Ἐπαρχιῶν, διαιρουμένων κατὰ τὴν νῦν κατὰστασιν αὐτῶν εἰς τρεῖς τάξεις.

Α' Τάξις		Β' Τάξις		Γ' Τάξις	
Αἱ σωζόμεναι ἀνεπηρεάστους ἐπαρχίαι ὡς ἐξῆς.		Αἱ φθοραὶ πεπονθυίαι καὶ δυστυχησάσαι ἐπαρχίαι διὰ τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις ὡς ἀκολουθῶς.		Αἱ καταπεπατημέναι ἐπαρχίαι ὡς ἐξῆς.	
Ἡρακλείας	Γρ. 59.000	Λαρίσης	Γρ. 234.470	Ἀθηνῶν	Γρ. 67.500
Κων/πολ.	150.000	Κορινθίας	19.749	Ταλαντίου	7.500
Ἡλίουπόλεως	99.150	Κορινθίας	12.000	Σόλωνος	36.000
Κων/πολ.	38.800	Γαρδικίου	24.900	Σκιόρου	1.300
Ἡρακλείας	48.000	Ἄρτης	180.000	Θηβῶν	45.000
Ἡλίουπόλεως	30.028	Βεργίας	37.970	Κορίνθου	80.000
Μυριοφύτου	20.000	Χίου	97.500	Δαμαλῶν	5.400
Μετρών	28.000	Ἐλασσώνος	46.500	Μονεμβασίας	27.826
Τυροναλῶνης	12.500	Κασσανδρείας	23.000	Αἴλου	9.450
Κυζίκου	87.900	Κορυθαῖας	36.000	Ἀνδρουσῆς	5.500
Νικομηδείας	51.000	Σισανίου	35.950	Παλ. Πατρῶν	54.400
Νικαίας	50.000	Γρεβενῶν	70.000	Κιρηνίκης	10.000
Χαλκηδόνος	82.720	Μοσχονησίων	5.000	Κορώνης	6.100
Δέρκων	56.490	Κρήτης	14.000	Μοθωνῆς	16.000
Θεσσαλονίκης	94.050	Κνωσσῶν	30.000	Λακεδαιμονίας	31.000
Κύτρους	26.040	Ἀργαδίας	16.350	Βρωσθῆνης	12.500
Καρπανίας	25.500	Χερσονήσου	32.400	Καρυοπόλεως	12.500
Πλαταμῶνος	15.280	Ἀλοποτάμου	14.400	Μαλτιζίνης	1.000
Σερβίων	20.880	Ραιθύμνης	11.700	Χριστιανουπόλεως	36.250
Ἀρδαμερίου	11.367	Κυθωνίας	43.000	Ναυπλίου	40.000
Πέτρας	9.650	Λάμπης	30.350	Ὠλένης	29.400
Πολυανῆς	21.095	Πέτρας	34.540	Τριπλιτζῆς καὶ	
Ἰερσ.-Ἀγ. Ὄρους	10.500	Στείας	15.720	Ἀμυκλῶν	60.000
Τορνόβου	245.000	Ἰερᾶς	16.000	Ζαρονάτας	3.500
Τζερεβενῶν	38.592	Κισσάμου	35.000	Ρέοντος	22.500
Προσλάβας	32.700			Δημητζίνης	18.250
Λοφτιοῦ	32.000	Ὅλη ὁμοῦ ἡ		Ἀκρίων	3.500
Βράτσης	31.509	σοῦμα	Γρ. 1.116.299	Παροναξίας	34.000
Ἀδριανουπόλεως	193.000	τῶν παθουσῶν ἐπαρχιῶν.		Εὐρίπου	39.950
Ἀμασειας	27.500			Καρίστου	18.100
Προύσης	118.000			Σαντορίνης	28.000
Νεοκαισαρείας	38.500			Σάμου	50.000

Α' Τάξις		Β' Τάξις		Γ' Τάξις	
Αἱ σωζόμεναι ἀνεπηρέαστοι ἐπαρχίαι ὡς ἐξῆς.		Αἱ φθοραὶ πεπονθυῖαι καὶ δυστυχήσασαι ἐπαρχίαι διὰ τὰς ἀνωμάλους περιστάσεις ὡς ἀκολούθως.		Αἱ καταπεπατημέναι ἐπαρχίαι, ὡς ἐξῆς.	
Νικουπόλεως	8.000			Σίφου καὶ Μύλου	Γρ. 22.800
Ἰκονίου	44.550			Ἀνδρου	32.600
Πισιδείας	49.750			Τζίας	7.800
Τραπεζοῦντος	9.000			Αἰγίνης	30.000
Φιλιππουπόλεως	180.000			Τήνου	20.000
Ρόδου	24.300			Καρπάθου	17.100
Λαίρνης	ἐλλείπει			Νέων Πατρῶν	25.000
Σερρών	162.000			Λητῆς	24.851
Δράμας	174.500			Σκοπέλου	12.898
Ἐλευθερουπόλεως	30.200			Ραδοβιζίου	6.988
Σμύρνης	76.706			Λοιδωρικίου	39.543
Ἰωαννίνων	128.163			Ζητουνίου	48.200
Δουίνουπόλεως	9.100			Θαυμακοῦ	26.400
Βελλᾶς	1.000				1.124.706
Χειμάρρας	1.000				
Μυτιλήνης	138.500				
Διδυμοτείχου	57.000				
Ἀγχύρας	18.500				
Φιλαδελφείας	64.500				
Μελνίκου	75.000				
Αἴνου	36.900				
Μηθύνης	145.250				
Μακεδονίας	136.000				
Πατρῶν	15.500				
Δρύστας-Προϊλάβου	73.500				
Σοφίας	40.300				
Βιζύης	42.500				
Ἀγχιάλου	71.500				
Βάρνης	45.000				
Μαρωνείας	38.500				
Σηλλυβρίας	36.000				
Ξανθῆς	27.000				
Γάνου καὶ Χώρας	40.750				
Δεβρών	7.500				
Μογλενῶν	3.500				
Πρεσπῶν	20.250				
Βελισσοῦ	13.600				
	4.936.607				
Ὅλη ἡ σοῦμα τῶν σωζομένων ἐπαρχιῶν.				ἤτοι ἐν μιλιόνιον καὶ ἑκατὸν εἴκοσι τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἑπτακόσια ἐξ ὅλη ἡ σοῦμα τῶν καταπεπατημένων ἐπαρχιῶν.	

Ἡ συνέχεια μετὰ παλαιογραφικῆς περιγραφῆς τοῦ κώδικος εἰς τὸν προσεχῆ τόμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ